

Treiber
Schediasma
iudicium

1702.

10

10. M
SCHEDIASMA JURIDICUM,
In quo de hoc Themate differitur:
Jus Civile computat gradus in Lineâ collateralî
etiam eo modo quô Jus Canonicum;

Quodque

PERILLUSTRI DOMINO
DOMINO
JO. FRIDERICO
BACHOVIO, 21

BARONI AB ECHT, IN ROMSCHVTZ ET DOBI-
TZSCHEN, SACRÆ CÆSARÆ MAIESTATIS CONSILIA-
RIO IMPERIALI AULICO, IN AULA SAXO-GO-
THANA SANCTIORUM CONSILIORVM
DIRECTORI DOMINO DEMISSE
COLENDO

inscriptum est

JOH. PHILIPPO *Freiber* / Philos. &
J. U. D. Facult. Philos. Jenens. Adjuncto, & P. L. C.

JENÆ, apud Joh. Jacobum Ehrh.

M. DCCII,

13.

He 4382

AD LECTOREM.

x iis Veritatibus, quas haecenus indaga-
tas stitimus, jam quoque profilit Juridica se-
quens: *Jus Civile computat gradus in linea collate-
rali etiam eo modo, quo Jus Canonicum. Quam
ipsam in praesenti Schediasmate eâ, quâ com-
venit, modestiâ, expendere decrevimus:*

I. Positive

1. Per Probationes, quae desumptae erunt

1. Ex Systematibus Juris antiquioris, et quidem ex Systemate

- 1. Elementari, Institutionibus
- 2. Acroamatico, Pandectis

2. Ex Jure Novellarum, Novella sc. 138.

2. Per Consecraria, quae erunt haec:

1. Quod in computatione civili etiam locum habere possit distinc- tio lineae collateralis in aequalem & inaequalem.

2. Quod in computatione civili etiam uti possimus Regulas, quas Jus Canonicum praescribit computaturis gradus in lineâ collate- rali aequali & inaequali.

II. Polemicè per everisiones objectionum, desumptarum

- 1. Ex Jure Civili
- 2. Ex Jure Canonico.

Caput Primum.

Exhibens positivam Thematici nostri tractationem!

865

Expendens Thesin nostram principalem per probati-
ones.

Thes. I.

Firmitudo primarii nostri Lemmatis paratur [^N]
Ex Institutis, et quidem I.) Ex §. 7. *Instit. de Capit. dimin. ubi*
Imperator talia docet: *Cum autem ad agnatos tutela pertineat,*
non simul ad omnes pertinet, sed ad eos tantum, qui proximior gradus
sunt, vel, si plures ejusdem gradus sint, ad omnes pertinet, veluti,
si plures fratres sint, qui unum gradum obtinent pariter ad tute-
lam vocantur. II.) Ex §. 3. Instit. de legit. agnat. success. ubi
elicitur: Quare etenim uno eodemque gradu naturali concurrente,
et agnationis titulis tam in masculis, quam foemnis æqvâ lance consti-
tutus etc. III.) Ex §. 5. Instit. de leg. agn. success. ubi Imperator
ait: Si plures sunt gradus agnatorum, aperit Lex duodecim tabularum
proximum vocat. Itaque si (verbi gratia) sint defuncti frater & alte-
rius fratris filius aut patruus, frater potior habetur. Et quamvis
singulari numero usa Lex duodecim Tabularum proximum vocet, tamen
dubium non est, quin, si plures sint ejusdem gradus, omnes ad-
mittantur. Nam & proprie proximus ex pluribus gradibus intelligitur,
& tamen non dubium est, quin, licet unus sit gradus agnatorum, per-
tineat ad eor hereditas. IV.) Ex Principio Instit. de assignat.
Libert. in quo ita disferitur: In Summa, quod bona libertorum at-
tinet, admonendi sumus censuisse Senatam, ut, quamvis ad omnes pa-
troni liberos, qui ejusdem gradus sunt, æqualiter bona libertorum
pertineant, etc.

§ Ex his Institutionum locis cognoscitur, quod Jus Ci-
vile in lineâ collateralis interdum etiam plures personas gene-
ratas, nimirum plures collaterales & fratres, unius et ejusdem
gradus esse, itemque plures masculos & foeminas (uti sunt
fratres & sorores) æqvâ lance constitutos esse reputet, quod-
que

que ita idem Jus Civile in linea collateralis non semper plures gradus numeret, positus pluribus personis generatis. Plures enim fratres, & sorores, qui in his §§, unum gradum obtinere dicuntur, sunt plures personarum generatarum, suntque etiam collaterales. Cum autem Jus Canonicum in lineam collateralis gradus æquè non computet eo modo, ut tot gradus numeret, in illa, quot generationes sunt, ipsumque speciatim æquè plures fratres et sorores in unum gradum computet, indubitanter promanat, quod Jus Civile in his §§, in lineam collateralis eodem modo gradus computet, quo Jus Canonicum.

Th. II.

Multum roboris assertioni nostræ principali (2) accrescit per Leges Pandectarum, videlicet I.) per l. i. §. 2. ff. de grad. & affin. ubi talia legere licet: *Sed admonendi sumus, si quando de hereditate vel bonorum possessione queramus, non semper eos, qui eisdem gradus sunt, concurrere.* II.) per legis 10. § phum 22. ff. eod. qui sequentia continet: *Primo gradu cognationis sunt sursum versus duo, pater et mater, deorsum versus duo, filius & filia, qui tamen & plures esse possunt.*

§. Ex his Pandectarum II. iterum luculenter patet 1.) quod Jus Civile, plures personas unius gradus esse posse, doceat, & in specie duas personas generatas atque collaterales, filium & filiam, imò, & plures in eundem gradum collocet, quodque sic 2.) Jus Civile non semper numeret personas ad latus positas, & peculiariter filios & filias, qui sunt fratres & sorores, non semper ut collaterales & ut generatas personas ad latus positas computet, sed interdum, etiam ut descendentes ab eodem stirpe, atque ut æqualiter in primo gradu, distantes ab eo. Non autem aliter procedit & Jus Canonicum. Hoc enim 1.) etiam plures personas collaterales, & speciatim plures filios & filias in unum gradum computat, eosque 2.) non numerat

merat ut personas generatas ad latus positas, (illud enim non numerat personas ad latus positas) sed ut descendentes ab eodem supite, atque, ut æqualiter in primo gradu distantes ab eo. Quid igitur ex modo dictis aliud consequitur, quàm, quod Jus Civile in ll. ff. allegatis gradus in linea collat. etiam eo modo computet, quo Jus Canonicum.

Thes. III.

Tandem (A) elucescit Rubricæ nostræ veritas etiam ex Jure Novellarum, et quidem l.) ex Novellæ 118. Capite III tio in fine, ubi dicitur: *Si vero neque fratres, neque filios fratrum (sicut diximus) defunctus reliquerit omnes deinceps à latere cognatos ad hereditatem vocamus, secundum unius cuiusque gradus prærogativam: ut viciniore gradu ipsi reliquis præponantur. Si autem plurimi ejusdem gradus inveniuntur, secundum personarum numerum inter eos hereditas dividatur; quod in capitula nostræ leges appellant.* II.) Ex ejusdem Novellæ Vto (quod de legitima è latere cognatorum tutelâ agit) Capite in fine, ubi talia verba exhibentur: *Si autem plurimi eundem cognationis gradum habentes ad tutelam vocantur, jubemus etc.*

§. Horum allegatorum prius ostendit, quomodo, fratribus, & fratrum filius deficientibus, inter plures collaterales, (v. g. fratrum nepotes aut pronepotes) qui ejusdem gradus sunt, hæreditas dividatur? Posterius ostendit: quod plurimi collaterales ad tutelam legitimam vocentur, si eundem gradum obtineant. Non autem aliam, uti pluries diximus, in computandis his personis, methodum observat Jus Canonicum. Itaque nec hæc loca Novellæ 118, aliud ostendunt, quàm quod in iis Jus Civile gradus in linea collateralis eodem computet modo, quo Jus Canonicum.

SECTIO II.

In quæ Perismata Thematis nostri ponderantur.

A 3

Th.

Th. I.

Stabilità jam nostrà propositione principe, immediate eam, ejusque fundamenta confectantur propositiones aliæ, quarum prior est sequens: *In computatione civili etiam locum habere potest distinctio lineæ collateralis in æqualem & inæqualem.*

§. Equidem alias lineæ collateralis Jure tantum Canonico divisa dicitur in lineam æqualem & inæqualem, cum divisio hæc in Jure Civili expressa non inveniatur. Quoniam tamen Jus Civile 1.) v. g. plures fratres, adeoque plures collaterales *unum gradum* obtinere posse concedit, (supra alleg. §. 7. Inst. de cap. dimin. & cæteris locc. ex Jure Civ. supra citt.) quod est; *Plures in lineæ collateralis æqualiter distare posse à stipite, & c.*) §. 3. Inst. de legit. agnat. success. hæc verba representet: *Et agnationis titulus tam in masculis quam in feminis æquivalente constituitis etc.* profecto ex his argumentari possumus ad lineam collateralem æqualem, & ab hæc facile ad inæqualem. Etenim, qui concedit æqualem, statuit & inæqualem, cui æqualem opponit. Nam *agnationis titulus æquivalente constituiti* iis, qui in lineæ collateralis æquali sibi sanguine propinqui sunt, commode attribui possunt. Collaterales enim etiam sunt *agnati*, & *æquivalente constituiti* sunt *æqualiter distantes à persona, de qua queritur, aut à stipite.* Et sic collaterales *æqualiter à stipite distantes* sunt ii, qui *in lineæ collateralis æquali positi* sunt. Quare, licet divisio lineæ collateralis in æqualem & inæqualem expresse non doceatur in Jure Civili, tamen, quia ea exinde argumento legum probari potest, nobis saltem eatenus assentiendum est, quatenus asserimus; In computatione Civili locum habere posse distinctionem lineæ collateralis in æqualem & inæqualem.

Th. II.

Deductionem prioris nostri porismatis excipere debet illatio confectarii posterioris & insequentis: *In computatione Civili etiam uti possumus Regulis, quæ Jure Canonico prescribit computationis gradus in lineæ collateralis æquali ac inæquali.*

§.

§. Regula secundum quam de Jure Canonico computantur gradus in linea collateralis æquali, est hæc: *Quoto gradu alterutra persona, de cujus cognatione queritur, distat à communi stipite, eo gradu illa persone distat inter se.* Et Regula, secundum quam de eodem Jure gradus in lineâ inæquali computantur, est sequens: *Quoto gradu remotior (ex iis, quarum conjunctio investigatur) distat à communi stipite, toto distat inter se.* C. 9. X. de Conf. & Affin. C. XXV. q. 5.

§. 2. Jam, quia Jus Civile [I.] in §. 7. Inst. de Capit. diminuit, & aliis supra citat. locc. plures fratres unum gradum obtinere posse statuit, certè non aliam ob causam id concedit Jus Civile, quam eam: quod quisque fratrum æqualiter distet à patre; Nullus autem plarium illorum fratrum, qui unum gradum obtinent, secundo gradu distat à patre; aliàs enim illi non obtinerent unum gradum. Nam, si fratres, obtinentes unum gradum, à stipite distarent secundo gradu, certè in horum gradu investigando aut ( ) ab uno fratrum ascendendum esset ad stipitem, et ab hoc ad reliquos fratres descendendum, & ita ille, à quo ascenderetur ad stipitem, primo gradu à stipite distaret, reliqui autem secundo; adeoque non eundem gradum cum reliquis fratribus obtineret; aut ( ) à stipite descendendum ad unum fratrem, et ab hoc ad reliquos, & ita ille, ad quem à stipite descenderetur, primum, reliqui autem secundum gradum obtinerent, adeoque non eundem cum reliquis fratribus. Cum itaque unusquisque illorum fratrum, qui unum gradum obtinent, à stipite non distent secundo, sed primo gradu (veluti id etiam expresse docet d. l. to. §. 12. ubi plures filii & filia, qui certè sunt plures fratres & sorores, in primo gradu distare à stipite dicuntur) certè, quoto gradu illi fratres unum gradum obtinentes distant à communi Stipite, toto gradu etiam illi, considerati ut æqualiter & uno gradu distantes à stipite, distant inter se, proptereaque uti possumus in hac computatione Civili etiam illà Juris Canonici Regulâ: *Quoto gradu*

gradu aliqua personā ex iis, de quarum cognatione quaeritur, distat à communi stirpitate, eo gradu inter se distant.

§. 3. II.) Quia supra ex Nov. 118. Cap. III. unum gradum obtinere posse dicuntur plures illi collaterales, qui deficientibus fratribus & fratrum filiis ad hæreditatem vocantur, suntque fratrum nepotes & pronepotes; profecto hi ipsi ab eo, de cujus hæreditate quaeritur, distabunt in linea collateralis æquali in tertio & quarto gradu à stirpitate; quandoquidem enim hi fratrum nepotes unius gradus (nepotes) esse dicuntur, etiam fratrum filii & fratres ita computandi sunt, ut plures eorum unum gradum conficiant. (Alias enim confusa numeratio graduum oriretur, si plures alii in unum gradum computentur, plures autem alii tot gradus conficere asserantur, quot personarum illarum sunt.) Et propterea fratres ejus, de cujus hæreditate quaeritur, in primo gradu, horum filii in secundo, eorum autem nepotes in tertio, pronepotes in quarto gradu ab eo distabunt de jure Civili, & ita non aliter quam uti de jure Canonico. Ergo etiam in hoc casu, videlicet in gradibus ulterioribus lineæ collateralis æqualis uti possumus regulam illam, quæ jure Canonico utitur in computandis gradibus istius lineæ.

§. 4. III.) Si quidem in eodem contextu pluries allegati §. 7. Inst. de cap. dimin. ubi plures fratres unum gradum obtinere dictum est, mentio fit gradus *proximioris*; & porro, quandoquidem in eodem contextu capituli III. ex Nov. 118. in quo: *si plurimi collaterales ejusdem gradus inveniuntur*, dictum est, *exprimuntur quædam de vicinioribus gradu*, quod scilicet hi *reliquis* præponantur, certè exinde concludimus I.) quod jure Civile viciniore & proximiores gradu relative opponat remotioribus, quos illud indigitat in verbo; *reliquis*. Vicinior enim gradu & remotior sunt relata & simul, ut igitur ibi, ubi in jure Civili statuuntur viciniore gradu, necesse sit, etiam remotiores statuuntur. Non enim cogitare possum viciniorem gradu,

du, nisi simul cogitem aliquem, quo hic vicinior gradu est. Et talis est: remotior gradu. II.) Quod de Jure Civili in linea collateraliali inæquali etiam plures viciniore aut plures remotiores unum gradum obtinere possint, & sic in computatione viciniorum, ac remotiorum gradu, in linea collateraliali, non semper personæ & generationis, sed interdum etiam distantia à stipite, per consequens eodem etiam modo gradus in linea collateraliali inæquali numerentur, quo eos Jus Canonicum computat; quodque ita III.) nil incongrui admittamus, si eandem in civili computatione collateralialium, viciniorum & remotiorum adhibeamus regulam, quam adhibet Jus Canonicum in computandis collateralibus inæqualiter distantibus, seu in linea collateraliali inæquali.

§.5. Cæterum ex sæpius allegatis locis Juris Civilis quæ de materiâ tutelarum & successionum agunt, & plures collaterales unum gradum obtinere posse docent, luculenter etiam cognovimus, quod κατ' ἐξοχῆς sic dicta computatio civilis, videlicet numeratio generationum, non semper locum habeat in tutelis & successioneibus, sed interdum etiam in harum materiarum casibus tantum numeratio distantiarum à stipite instituitur.

CAPUT II.

Thesin principem polemnicè discutiens.

Th. I.

Primaria nostra propositio demonstrata & illustrata hætenus est per probationes & confectaria; jam avertenda sunt ea, quæ ipsam impugnant. In ordinandis autem antithesibus rationē habebimus ordinis thesium in prius caput collocatarum. Et quidem Primò ominati sumus objectionem, quæ ferire videtur Thesin I. II. & III. cap. I. Sect. I. in quibus, plures collaterales de Jure Civili etiam unum gradum obtinere, contenditur. Illaque objectio est talis: *Plures collaterales sunt plures personæ generate, cum autem plures personæ generate plures gradus conficiant; semper enim persona generate gradum adjicit, per §. 7. Inst. de Grad. cognat. & legem 10. §. 10. ff. de Gradib. & affin. ubi extat: Hic à proximo in proximum, i. e. in eum, qui quasi ex eo nascitur, trans-*

B

amur.

amus. Adde l. fin. §. nam quoties 9. in fin. ff. de grad. & affin. ibi: Similiter enim accedentibus singulis, crescit numerus. Ideoque, pluribus collateralibus, positus, ponuntur plures gradus, Ergo illi non possunt in unum computari gradum de Jure Civili, veluti possunt de Canonico.

§. 1. Hæc obiectio removetur, si distingvamus aut I.) inter gradum naturalem & civilem, aut II.) inter numerationem generationum, & numerationem distantiarum à stipite, aut III.) inter gradum sumtum pro transitu de personâ in personam, & gradum pro distantia à stipite sumtum; aut IV.) inter gradum sumtum pro distantia personarum à stipite, & inter gradum, sumtum pro distantia personarum ab invicem ratione numeri generationum; aut V.) inter computationem graduum, quâ plures personæ collaterales, computantur ut collaterales seu, ut ex transverso positæ, atque computationem graduum, quâ plures personæ collaterales computantur non ut collaterales, sed ut ab uno stipite æqualiter vel inæqualiter descendentes.

§. 2. Prima distinctio fundamentum suum nacta est in supra adducto §. 3. Inst. de legitim. agn. success. ubi dicitur: Quare etenim uno eodemque gradu naturali concurrente etc. ubi per gradum naturalem Imperator intelligit intervallum, quo quis à stipite, sibi sanguine (naturaliter) juncto distat. Nos autem, ab usu termini: gradus naturalis, tanquam alterius membri nostræ distinctionis, ad valorem termini: gradus civilis, tanquam oppositi membri, argumentantes, per gradum civilem intelligimus transitum de personâ in personam, arg. l. 10. §. 10. ff. de grad. & affin.

§. 3. Secunda distinctio vult hoc, quod alia computatio graduum fit, si tot numerem gradus, quot sunt personæ generatæ, alia computatio, si de pluribus personis dispiciam, quoto intervallo à stipite distent? in hac enim computatione plures personas æqualem à stipite distantiam habentes in unum gradum conjicere possum.

§. 4. Tertiam Distinctionem suggesfit nobis Pomereschius ad §. 1. Inst. de Nupt, n. 37. ita commentans; Gradus est de proxi-

no in proximum transitus, l. 10 §. 1. d. grad. (38. 10) seu (puta, si gradum pro distantia à stipite sumamus) intervallum, quo c. gnosciunt, quæ persona propior sit stipiti. Cum hæc definitione coincidit definitio gradûs naturalis, quam supra §. 4. proposuimus.

§. 5. Quartæ distinctionis membrum prius jam explicatum dedimus, posterius respondet usitatæ passim definitioni gradus, quæ is dicitur distantia unius personæ ab aliâ, per generationem facta. Vid. Dn. Mencken in Adstantam. ad Struv. Ipr. Lib. I. T. V. Aph. II. §. 7. Sam. Stryck. in Fundament. Jur. Justin. Lib. I. Tit. X. §. 1. n. 3.

§. 6. Quinta distinctio hunc habet sensum: Alia computatio graduum est, si in arbore consanguinitatis latera & personas ex transverso positas connumeremus, alia computatio graduum est, si citra respectum numeri collateralium, tantum intervalla numeremus. quibus collaterales ab eodem stipite descendentes, ab hoc ipso distant, veluti hoc factum est in l. 10. §. 12. ff. de grad. & affin.

§. 7. Propositam & explicatam distinctionem nostram quintuplicem, jam etiam ad objectionem in Thesi propositam applicabimus, & quidem sequenti ratione: Sensus hujus pericdi: Semper persona generata adjicit gradum, est aut I.) hic: Semper persona generata gradum adjicit civilem, aut II.) talis: Semper generata persona gradum adjicit, si numerem generationes; aut III.) sequens: Semper generata persona gradum adjicit, si gradum sumam pro transitu de personâ in personam; aut IV.) iste: Semper persona generata adjicit gradum, si gradum sumam pro distantia personarum ab invicem ratione numeri generationum; aut V.) hujusmodi: Semper persona generata in lineâ collateralium gradum adjicit, si plures personæ collaterales computentur ut personæ ex transverso posite.

§. 8. Sensus autem objectionis I.) non est hic: Semper persona generata gradum adjicit naturalem; nam plures personæ generatæ, æquali intervallo distantes à stipite, non nisi unum gradum naturalem obtinent, per §. 3. Inst. de legat. agnatorum succ. Nec II.) sensus ejus est talis: Semper persona generata gradum adjicit, si numerem ai-

stantias à stipite, Nam plures personæ generatæ collaterales possunt unam & eandem distantiam à stipite obtinere. Ideoque non semper persona generata, inter eas gradum adjicit. III.) Ob eandem rationem distinctio tertia & quartanone patitur sensum regulæ sequentem: Semper persona generata gradum pro distantia à stipite sumtum adjicit. IV.) Nec sensus ejus est hujusmodi: Semper persona generata adjicit gradum, si plures personas collaterales non ut collaterales computem, sed ut ab uno stipite æqualiter vel inæqualiter distantes descendentes. Non, inquam, sensus ejus est iste. Nam in sæpe citata l. 10 §. 12. sunt plures personæ collaterales tanquam descendentes à stipite æqualiter distantes in unum gradum computatæ. Ideoque tunc non unaquæque persona generata adjicit gradum, si plures personas collaterales computem ut descendentes ab uno stipite æqualiter distantes.

§. 9. Largissimè circa hanc interpretationem nobiscum consentiunt; Carpzovius in *Arbore Consanguinitat. Disp. I. cap. I. n. 37. & 38.* atque Auctor *Disertationis* [quæ B. Dn. Petri Mulleri curâ denuò prodiit & hypomnemati suo de annulo pronubo annexa est] *illustris Dn. Z. P. à L. §. 21.* de modo ac usu computationis graduum. Horum uterque allegat consentientem insuper Georgium Schulz in tract. *d. arb. Consangu. & affin. c. 2. n. 11.* in fine. Prior autem, nempe Carpzovius, ita discribit; *Ceterum, quod dicitur, semper personam generatam gradum adjicere, dicit §. 7. §. l. 10. §. 9. ff. de grad. & affin. hoc nequaquam de pluribus unius parentis gnatis accipi debet, ita, ut unusquisque gradum adjiciat novum; sed omnes ac singuli in primo à patre gradu existunt, nec filiorum unus distat remotius à patre quam alter, nec nepos unus, quam alter, ab avo. Georg. Schulz dicit. cap. 2. n. 11. in fin.* Posterior, nempe *Illustris Dn. Z. P. à L.* ita inquit: *Quod tamen ita intelligendum non est, ut, si alicui plures filii filiaev nascantur, quamque personam gradum adjicere putemus; sed totam illam primam generationem Patri in primo gradu esse, cum filiorum unus non distet remotius à Patre, quam alter, nec nepos unus, quam alter ab avo. Georg. Schulze in d. tr. cap. 2. n. 11. in fin.*

§. 10.

§. 10. Unde patet, quod Dominus Carpov. & Autor dissertationis, de modo ac usu computationis graduum, in re ipsa conveniant nobiscum circa hanc Thesis: *Jus Civile in linea collateralis computat gradus etiam eo modo, quo Jus Canonicum.* Dum enim uterque docet: Regulam hanc: *Semper generata persona gradum adjicit, ne utique de pluribus unius parentis gnatis aut nepotibus (qui certe sunt fratres & sorores, adeoque collaterales) accipiendam esse, cum hi respectu patris & avi aequaliter distent & unum, puta filii unum & primum, nepotes unum & secundum gradum possideant; certe iidem per hoc docent, quod Jus Civile, respiciens ad distantiam a stipite, non latera aut personas collaterales ut collaterales numeret, sed computet eas ut descendentes. Quod ipsum cum parili modo peragat Jus Canonicum (hoc enim nunquam latera, adeoque plures collaterales non ut collaterales, sed ut descendentes ab eodem stipite numerat; confer superius dicta §. 1. Th. II. sect. I. Cap. I.) re ipsa Doctores illi nobis adstipulantur, quod Jus Civile etiam eo modo collaterales computet, quo Jus Canonicum. Et hinc iidem ibi, ubi proposuerunt differentiam computationis civilis a canonicâ, intenderunt digitum saltim in computationem civilem *pariter* sic dictam, seu numerationem generationum.*

§. 11. Cæterum observavimus: Jus Civile solere generationes eo casu numerare, quando quaestio est de duabus saltim personis, veluti in materia de nuptiis, distantias autem a stipite tum, quando quaestio est de pluribus v. g. in materia tutelæ legitimæ, & successiois.

Th. II.

Secundo obstat Thesis Sectionis I. Capit. I. sequens dubium: *Jus Canonicum in lineâ collateralis numerat primum gradum can. ad sedem 2. vers. fratres, caus. 35. quest. 5. Jus autem Civile nunquam primum gradum numerat; nam l.) in princ. l. ff. de Gradib. cognat. discretè dicitur, Et superior quidem & inferior cognatio à primo gradu incipit, atque, quæ ex transverso numerantur, à secundo. (II.) in l. 1. §. 1. ff. de gradib. & affin. expresse extans hæc: Sed superior quidem & inferior cognatio*

„tio à primo gradu incipit ex transverso, sive à latere, nullus est primus
 „gradus, & ideo incipit à secundo etc.
 Ergo verum non est, quod Jus Civile in lineâ collater ali etiam eo modo com-
 putet gradus, quo Jus Canonicum.

§. Hæc tamen obstantia loca facile conciliari possunt cum
 adductis supra locis thesin nostram probantibus, si & heic adhi-
 beamus unam saltim distinctionem ex propositis §. 6to Theseos
 præced. & dicamus: Ex transverso, sive à latere, nullus est pri-
 mus gradus de jure Civili, si collaterales computentur collate-
 rales, seu, si in arbore consanguinitatis computentur latera; est
 tamen ex transverso sive à latere, primus gradus de Jure Civili
 si collaterales computentur ut immediatè descendentes ab eo-
 dem stipite, quemadmodum in l. 10. §. 12. ff. de gradib. & affin.
 plures filii & filix (qui certè sunt fratres & sorores, adeoque col-
 laterales, ut sæpius hoc recoximus) in primo gradu agnationis
 deorsum versum esse dicuntur. Junge ea, quæ diximus §. 1. Th.
 II. Sect. II. cap. I.

Th. III.

Tertia quam nobis prælagivimus, objectio obest §. 1. Th. II.
 Sect. II. cap. I. ubi contenditur: Plures fratres, qui unum gradum
 obtinent, esse de Jure Civili in primo gradu lineæ collateralis;
 illaque objectio est hæc: *Quando plures fratres unum gradum obti-
 nent, tunc pater aut mater eorum est in primo & ipsi in secundo gradu; pa-
 ter enim, pariter mater, est prior filius.*

§. 1. Hanc objectionem enodamus distingvendo inter prio-
 ritatem patris & matris, quâ ipsi priores sunt liberis ratione exi-
 stentix, & inter prioritatem patris aut matris, quâ ipsi priores
 dicuntur liberis ratione gradus in computatione graduum. Et
 concedimus quidem, quod pater aut mater sint priores liberis
 ratione existentix, sed fortiter negamus valorem consequen-
 tix à prioritate existentix, quâ parentes priores sunt liberis, ad
 posterioritatem distantix graduum in computatione fratrum,
 qui unum gradum obtinent. Pater enim & Mater, quatenus in
 computatione fratrum, qui unum gradum obtinent, sub con-
 siderationem cadunt, non considerantur *absolute* ut homines,
 priores

priores ratione existentiz, sed *relative*, scilicet ut pater & mater, qvi, qvatenus tales, non sunt priores liberis, cum pater & mater eatenus relatorum more, simul sint cum liberis; & ita neqve parentes liberis priores, neqve hi parentibus posteriores in computatione graduum. Utrique enim ab invicem uno saltim & primo, gradu distant. Fratrum enim filii à fratribus unum gradum obtinentibus, horumqve parentibus, posteriore & secundo distant gradu.

§. 2. Imò qvòd pater & mater, qvatenus in computatione graduum velut correlata filiorum considerantur, eo casu non obtineant primum gradum, nec filii secundum, quando plures fratres unum gradum obtinere contingit, sequenti insuper pacto demonstrare satagimus: Si pater aut mater fratrum, qvi unum gradum obtinent, est in primo gradu; sane tunc hi etiam ab illis distant primo gradu. Qvoto enim gradu stipes distat a personis generatis, toto etiam gradu hæc distat à stipite. Si ergo fratres plures unum gradum obtinentes primo gradu à stipite distant, non distant secundo.

§. 3. Accuratiorem hujus dabit solutionem mandamus Diemmati sequenti:

Si plures fratres, unum gradum obtinentes, in secundo gradu sunt,

Aut illi distant secundo gradu à stipite,

Aut distant secundo gradu à se invicem;

Sed non à stipite; stipes enim ab ipsis primo gradu distat, ergo & hi primo gradu ab eo distant.

Neque à se invicem, qvia, si ab invicem plures fratres unum gradum obtinentes distarent secundo gradu, certe aliquis aut aliqui eorum primum, & aliqui eorum secundum, & sic non unum eundemqve obtinerent.

Ergo plures fratres unum gradum obtinentes, plane non distant secundo gradu.

§. 4. Ideoqve plures fratres, unum & primum gradum obtinentes non aliter computantur de Jure Civili, quam de Jure Canonico.

Th. IV.

Quarta, quæ nobis obesse visa est, antithesis, depromta est ex Canone ad sedem 7. vers. fratres, caus. 35. quæst. 5. Ubi Alexander II. Pontifex ait: *Duos gradus legales unum constituere Canonicum in linea successuæ equali.* Quod si itaque ipsummet Jus Canonicum refragatur asserto: *Jus Civile etiam eo modo computat gradus in linea collateralis, quo Jus Canonicum;* fidem non merens æstimabitur principalis nostra Thesis.

§. 1. Dubium hoc iterum, accommodata saltim unicâ ex supra recensitis distinctionibus, a verruncabimus sequenti modo: Verus est ille textus Juris Canonici, si ita explicetur: *Duo gradus legales, i. e. duo transitus de persona generatâ in generatam constituunt unum canonicum, i. e. unam distantiam à stipite in linea collateralis equali.* Verus autem non est ille textus, si ita eum interpretemur: *Duo gradus legales, quatenus signant duas distantias à stipite, constituunt unicum Canonicum, i. e. unam distantiam à stipite in linea equali.* Quod enim hoc sensu verus non sit oppositus ille textus, I.) expressi Juris civilis textus illi, quos supra exhibuimus, satis evincunt. utpote in quibus plures personæ, unam distantiam à stipite habentes, unum gradum, & sic unum canonicum, i. e. unam distantiam à stipite obtinere dictæ sunt. ut sic duo gradus legales, quatenus signant duas distantias à stipite, non unum sed duos canonicos, seu duas distantias à stipite constituere possint. II.) si duo gradus legales, quatenus signant duas distantias à stipite, constituerent unum Canonicum, seu unam distantiam à stipite, certè duæ distantie essent una distantia.

§. 2. Itaque sub sensu priore capienda sunt illa Pontificis verba, quæ in hac ultimâ Thesi expressimus; ast tunc ea nobis non officium. Nam nos non negamus: *Duos transitus de personâ in personam, i. e. duos gradus legales κατ' ἐξοχήν* sic dictos, constituere posse unam distantiam, seu unum gradum canonicum in linea collateralis equali.

TANTUM!

VD 18

Ke 4382

ULB Halle

3

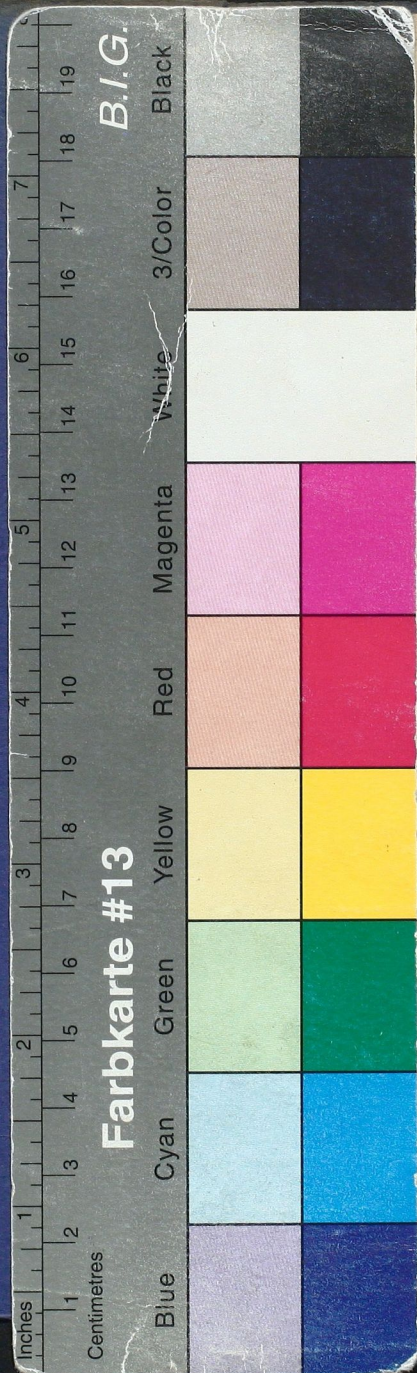
006 542 611

B.I.G.

Farbkarte #13

M

SCHEDIASMA JURIDICUM,

In quo de hoc Themate differitur:

Jus Civile computat gradus in Lineâ collateralis
etiam eo modo quô Jus Canonicum;

Quodque

PERILLUSTRI DOMINO

DOMINO

D. FRIDERICO
BACHOVIO,

AB ECHT, IN ROMSCHVTZ ET DOBI-
N, SACRÆ CÆSARÆ MAIESTATIS CONSILIA-
IMPERIALI AULICO, IN AULA SAXO-GO-
THANA SANCTIORUM CONSILIORVM
DIRECTORI DOMINO DEMISSE

COLENDO

inscriptum est

PHILIPPO Breiber / Philos. &
D. Facult. Philos. Jenens. Adjuncto, & P. L. C.

JENÆ, apud Joh. Jacobum Ehrh.

M. DCCII,

13.

382